

WP2A5: Σύνθεση της ανοιχτής δημοσίευσης

Ανάλυση τοπίου: Παραδείγματα πρωτοβουλιών συμμετοχής των πολιτών σε δράσεις για την Ουκρανία από Πανεπιστήμια της Βαλτικής

Συγγραφείς:

Aistė Pranckutė, Inese Abolina, Anna Beitane, Oleksandr Berezko, Kateryna Boichenko, Catherine Helen Gibson, Larissa Jõgi, Stefania Oikonomou, Kai Pata, Anna Shilinh, Malvīne Stučka, Gintarė Tautkevičienė, Lianne Teder, Fidan Vali, Nataliia Vovk, Katerina Zourou

Μεταφραστές:

Stefania Oikonomou, MA, Katerina Zourou, PhD

Κατάσταση έκδοσης

V1.0

Ημερομηνία κατάθεσης

19/09/2023

Επίπεδο διάχυσης

Δημόσιο έγγραφο

Baltics4UA: Supporting Ukraine through citizen engagement at Baltic Universities

Στοιχεία παραδοτέου

Αριθμός έργου:	2022-2-EE01-KA220-HED-000096422
Ακρωνύμιο έργου:	Baltics4UA
Τίτλος έργου:	Supporting Ukraine through citizen engagement at Baltic Universities
Τίτλος του εγγράφου:	Landscape analysis: Examples of citizen engagement initiatives for Ukraine organised by Baltic Universities/ Ανάλυση τοπίου: Παραδείγματα πρωτοβουλιών συμμετοχής των πολιτών σε δράσεις για την Ουκρανία από Πανεπιστήμια της Βαλτικής
Αποτέλεσμα:	WP2A5
Ημερομηνία έκδοσης:	19/09/2023
Λέξεις-κλειδιά:	Χώρες της Βαλτικής, τριτοβάθμια εκπαίδευση, συμμετοχικότητα, Ουκρανία, ενεργή πολιτειότητα
Copyright	Creative Commons License 4.0 International

Σύμπραξη

Η κοινοπραξία που διέπει το έργο αντιπροσωπεύει επαρκώς ένα ευρύ φάσμα ειδικοτήτων, καθώς 5 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο του Ταλίν, Εθνικό Πολυτεχνείο του Λβιβ, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Κάουνας, Πανεπιστήμιο του Τάρτου, Πανεπιστήμιο

της Λετονίας) συνεργάζονται με έναν ειδικό στην ψηφιακή εκπαίδευση (Web2Learn). Αυτός ο συνδυασμός γνώσεων, δεξιοτήτων, εμπειριών και δικτύων εγγυάται μια πολυεπίπεδη προσέγγιση προς ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων.

	Name	Short Name	Country
1	Tallinn University	TLU	Estonia
2	Lviv Polytechnic National University	LPNU	Ukraine
3	Web2Learn	W2L	Greece
4	Kaunas University of Technology	KTU	Lithuania
5	University of Tartu	UT	Estonia
6	University of Latvia	UL	Latvia

Baltics4UA: Supporting Ukraine through citizen engagement at Baltic Universities

Ιστορικό αλλαγών

Version	Date	Revised by	Reason
V0.1	06/09/2023	Rasa Dovidonyte (KTU)	Εσωτερική αξιολόγηση

Δήλωση γνησιότητας:

Το παρόν παραδοτέο περιέχει πρωτότυπο αδημοσίευτο υλικό, εκτός εάν αναφέρεται σαφώς το αντίθετο. Η αναγνώριση του ήδη δημοσιευμένου υλικού και του έργου άλλων έχει γίνει με κατάλληλη αναφορά, παράθεση ή και τα δύο.

Αποποίηση ευθυνών:

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το παρόν παραδοτέο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Σύνθεση αποτελεσμάτων

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία είχε καταστροφικές επιπτώσεις στη ζωή πολλών ανθρώπων. Οι Ουκρανοί πολίτες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εμπόλεμες περιοχές σε ασφαλέστερα μέρη. Οι χώρες της Βαλτικής, Λιθουανία, Λετονία και Εσθονία, έχουν υποδεχθεί Ουκρανούς που αναζητούν καταφύγιο και εργάζονται για να δημιουργήσουν τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για να προσαρμοστούν και να ενσωματωθούν στις κοινωνίες τους. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Βαλτικής εργάζονται για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης που προκλήθηκε από τις στρατιωτικές ενέργειες της Ρωσίας μέσω του Ευρωπαϊκού έργου "Υποστήριξη της Ουκρανίας μέσω της συμμετοχής των πολιτών σε δράσεις που οργανώνονται από τα πανεπιστήμια της Βαλτικής" στο πλαίσιο της Βασικής Δράσης 2 του προγράμματος Erasmus+: Συμπράξεις για συνεργασία.

Οι εταίροι του έργου Baltics4UA (Πανεπιστήμιο του Ταλίν, Πανεπιστήμιο του Τάρτου (Εσθονία), Πανεπιστήμιο της Λετονίας (Λετονία), Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Κάουνας (Λιθουανία), Εθνικό Πολυτεχνείο του Λβιβ (Ουκρανία), και Web2Learn (Ελλάδα)) στοχεύουν να αποκτήσουν μια λεπτομερέστερη εικόνα των εμπειριών των Ουκρανών πολιτών όταν αυτοί φτάνουν στις Βαλτικές χώρες, των αναγκών και των εμπειριών των ανθρώπων που έχουν πληγεί από τον πόλεμο και των προκλήσεων και των εμποδίων που αντιμετωπίζουν. Είναι επίσης σημαντικό να αξιολογηθεί πώς τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι κοινότητές τους στην περιοχή της Βαλτικής συμμετέχουν στη διαχείριση της ανθρωπιστικής κρίσης στην Ουκρανία, ποιες δράσεις εφαρμόζονται ήδη και πού θα πρέπει να δοθεί περαιτέρω προσοχή.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, τα πανεπιστήμια που συμμετέχουν ως εταίροι στο έργο διοργάνωσαν ανοιχτές συζητήσεις στις εγκαταστάσεις τους, προσκαλώντας όχι μόνο φοιτητές, καθηγητές και προσωπικό από την πανεπιστημιακή τους κοινότητα, αλλά και Ουκρανούς πολίτες, φοιτητές και καθηγητές. Σε ορισμένες συζητήσεις συμμετείχαν κι εκπρόσωποι οργανισμών εκτός του πανεπιστημίου, όπως υπουργεία, ΜΚΟ, εκπαιδευτικοί σχολείων κ.λπ. Συνολικά, διοργανώθηκαν 5 εργαστήρια-συζητήσεις με 155 συμμετέχοντες.

Όλες οι συζητήσεις σχεδιάστηκαν σύμφωνα με την προσέγγιση του "world café". Το κύριο κίνητρο για την επιλογή αυτής της μεθόδου είναι η δημιουργία ενός μη δεσμευτικού, φιλόξενου περιβάλλοντος που επιτρέπει στους συμμετέχοντες να αισθάνονται ελεύθεροι και σίγουροι να μοιραστούν τις προσωπικές τους εμπειρίες, γνώσεις και ιδέες. Επιπλέον, η δομή του "world café" επιτρέπει τη διάρθρωση της κύριας ερώτησης της συζήτησης σε επιμέρους θέματα (πίνακες), με συμπληρωματικές ερωτήσεις, έτσι ώστε το θέμα να καλύπτεται σε βάθος. Η εναλλαγή των συμμετεχόντων και οι σύντομοι γύροι επιτρέπουν σε όλους να έχουν την ευκαιρία να εκφραστούν, αποφεύγοντας την επανάληψη της ίδιας ιδέας. Κάθε πανεπιστήμιο ήταν ελεύθερο να καθορίσει το δικό του θέμα συζήτησης. Η ομάδα-στόχος ήταν Ουκρανοί πολίτες που έχουν έρθει στη Λιθουανία, τη Λετονία ή την Εσθονία, καθώς και Ουκρανοί πολίτες που μένουν στην Ουκρανία αλλά αναγκάστηκαν να μετακινηθούν σε ασφαλέστερες περιοχές της χώρας τους. Τα θέματα των συζητήσεων που διοργάνωσαν τα πανεπιστήμια αφορούσαν τις εμπειρίες των Ουκρανών πολιτών και τις δυνατότητες υποστήριξής τους στους τομείς της εκπαίδευσης, της επιστήμης, του πολιτισμού, καθώς και σε άλλους τομείς.

Το Πανεπιστήμιο του Ταλίν επικεντρώθηκε σε ένα συγκεκριμένο θέμα - την εκπαίδευση. Το κύριο εμπόδιο στο εκπαιδευτικό σύστημα της Εσθονίας για τους Ουκρανούς είναι η μετάβαση των παιδιών από την Ουκρανία από την πρωτοβάθμια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μια άλλη διαπίστωση που έγινε είναι ότι η εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας στα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να είναι πιο προσιτή, ώστε οι Ουκρανοί μαθητές να μπορούν να βρουν ευκαιρίες μάθησης και σταδιοδρομίας. Σε αυτή την περίπτωση, χρειάζεται περισσότερη υποστήριξη για να βοηθηθούν οι Ουκρανοί πρόσφυγες να βρουν αυτό που χρειάζονται μέσω ψηφιακής πληροφόρησης και να κάνουν τη σωστή επιλογή στα ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης και στα γυμνάσια. Το Πανεπιστήμιο Λαογραφίας του Ταλίν πρότεινε τη δυνατότητα παροχής υποστηρικτικής κατάρτισης στους φοιτητές για την ένταξή τους στην κοινωνία ως μία ευκαιρία δια βίου μάθησης. Ένα παράδειγμα τέτοιας δράσης αποτελεί η κατάρτιση των γονέων για την καλύτερη κατανόηση των ευκαιριών σπουδών και σταδιοδρομίας στην Εσθονία. Τέθηκε επίσης η ανάγκη για τη δημιουργία ενός θεσμού συνεργασίας, ο οποίος θα συγκεντρώνει διάφορους εκπροσώπους του δημόσιου τομέα, των πανεπιστημίων και των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, καθώς και οργανώσεις που εκπροσωπούν ουκρανικές κοινότητες, προκειμένου να εργαστούν για τις ευκαιρίες δια βίου μάθησης για τους Ουκρανούς στην Εσθονία.

Το εργαστήριο του Εθνικού Πολυτεχνείου του Λβιβ επικεντρώθηκε στην αποσαφήνιση των ρόλων μεταξύ του πανεπιστημίου, των φοιτητών και της ακαδημαϊκής κοινότητας στην αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης. Το επίκεντρο ήταν οι εμπειρίες και οι ανάγκες των εγχώρια εκτοπισμένων απέναντι στην κρίση που προκαλεί ο πόλεμος. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη και προώθηση ιδεών εθελοντισμού εντός της πανεπιστημιακής κοινότητας. Οι συμμετέχοντες τόνισαν τη σημασία των αλλαγών στην εκπαιδευτική πολιτική, ώστε ο εθελοντισμός να αναγνωριστεί ως μη τυπική μορφή εκπαίδευσης σε εθνικό επίπεδο, ενώ το Πανεπιστήμιο θα μπορούσε να είναι εκείνο που θα προωθούσε αυτές τις αλλαγές. Επιπλέον, η τριτοβάθμια εκπαίδευση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη καθολικών κανόνων για την υποδοχή των προσφύγων και των εκτοπισμένων. Ως εκπαιδευτικοί οργανισμοί, τα πανεπιστήμια θα μπορούσαν να φροντίσουν για την επανεκπαίδευση των εκτοπισμένων και των προσφύγων σε επαγγέλματα που αντιμετωπίζουν τις πραγματικές ανάγκες των περιοχών στις οποίες ζουν. Τα Πανεπιστήμια θα πρέπει επίσης να συνεργαστούν με τους αρμόδιους φορείς για την ανάπτυξη βασικών μηχανισμών για την απασχόληση των προσφύγων και των εκτοπισμένων.

Το Πανεπιστήμιο του Κάουνας έχει κατηγοριοποιήσει τις ανάγκες των Ουκρανών στους ακόλουθους τομείς: εκπαίδευση, επιστήμη, πολιτισμός, βασικές κοινωνικές ανάγκες και ευκαιρίες υποστήριξης για τους εκτοπισμένους που παραμένουν στην Ουκρανία. Οι συμμετέχοντες στην εκδήλωση συζήτησαν τι θα μπορούσε να κάνει το Πανεπιστήμιο για τη διατήρηση και την προώθηση του ουκρανικού πολιτισμού στη Λιθουανία. Αναφέρθηκαν επίσης σε γενικά θέματα υποστήριξης της ουκρανικής κοινότητας, συζήτησαν πρακτικές δράσεις που κάνει ή/και μπορεί να κάνει η πανεπιστημιακή κοινότητα για τη βελτίωση της ζωής και των μέσων διαβίωσης των Ουκρανών και ποιες πρωτοβουλίες θα μπορούσε να προσφέρει το Πανεπιστήμιο για την αντιμετώπιση των βασικών αναγκών των Ουκρανών. Η συζήτηση ανέδειξε την ανάγκη για ψυχολογική υποστήριξη και νομική βοήθεια προς τους Ουκρανούς. Τέθηκαν επίσης ερωτήματα σχετικά με τη συμμετοχή των Ουκρανών ερευνητών στην έρευνα του Πανεπιστημίου, την υποστήριξη των Ουκρανών ερευνητών που διεξάγουν

έρευνα στη Λιθουανία και τις δυνατότητες που έχουν να συμβάλουν στη συνεργατική έρευνα με τη δημιουργία εικονικών ερευνητικών δικτύων. Συζητήθηκαν επίσης ευκαιρίες για την έναρξη και διεξαγωγή έρευνας με στόχο την αποκατάσταση της οικονομίας της Ουκρανίας έτσι ώστε οι άνθρωποι να επιστρέψουν στην κανονική τους ζωή.

Ο κύριος στόχος του εργαστηρίου του Πανεπιστημίου του Τάρτου ήταν να ξεκινήσει ένας διάλογος μεταξύ του προσωπικού και των φοιτητών του πανεπιστημίου σχετικά με τη στάση του απέναντι στην Ουκρανική κοινότητα που έχει μεταναστεύσει στην Εσθονία μετά την έναρξη του πολέμου τον Φεβρουάριο του 2022. Οι συμμετέχοντες στη συζήτηση τόνισαν την απειλή της κόπωσης των Εσθονών όσον αφορά την υποστήριξή τους προς την Ουκρανία. Με τη συνέχιση του πολέμου, υπάρχει ο κίνδυνος να μειωθεί η επιθυμία του κοινού να συμμετάσχει σε πρωτοβουλίες για την υποστήριξη της Ουκρανίας, γι' αυτό και είναι απαραίτητο να ενισχυθεί ο εθελοντισμός και να διατηρηθούν σταθερά τα κίνητρα. Η ενσυναίσθηση και η συμπόνια επισημάνθηκαν ως βασικά στοιχεία για την ενθάρρυνση της συμμετοχής της κοινότητας σε πρωτοβουλίες υποστήριξης της Ουκρανίας. Αυτό αντανακλάται στην προσέγγιση των υπηρεσιών υποστήριξης του Πανεπιστημίου. Το Διεθνές Γραφείο του Πανεπιστημίου διοργάνωσε ενημερωτικά σεμινάρια στα Ουκρανικά (διαδικτυακά και δια ζώσης) για την παροχή συμβουλών σχετικά με τις ευκαιρίες σπουδών στο Πανεπιστήμιο και τις ευκαιρίες επαγγελματικού προσανατολισμού. Επίσης, απάλλαξαν τους Ουκρανούς φοιτητές από ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις εισαγωγής και ανέπτυξαν ένα ηλεκτρονικό τεστ αγγλικής γλώσσας για αυτούς. Οι συμμετέχοντες υποστήριξαν ότι για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης αυτή θα πρέπει να είναι γρήγορη και ευέλικτη, εστιάζοντας σε συγκεκριμένες ανάγκες. Μια επιτροπή που συστάθηκε από το γραφείο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου του Τάρτου, στα μέλη της οποίας περιλαμβάνονται Ουκρανοί φοιτητές και καθηγητές, ήταν καθοριστικής σημασίας για τη λήψη γρήγορων και προσανατολισμένων στις ανάγκες αποφάσεων για το συντονισμό της αντίδρασης του πανεπιστημίου μπροστά στην κρίση. Η συνεργασία με τις δομές διαχείρισης και λήψης αποφάσεων του Πανεπιστημίου επέτρεψε να γίνουν εξαιρέσεις που ήταν απαραίτητες για την παροχή γρήγορης και στοχευμένης βοήθειας σε καταστάσεις κρίσης.

Στόχος της εκδήλωσης του Πανεπιστημίου της Λετονίας ήταν να διερευνηθεί το πώς τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ενδυναμώνουν τους φοιτητές και τους πολίτες ώστε να αναλάβουν κοινωνική δράση σε περιόδους κρίσης, καθώς και να ενημερωθούν για τις βέλτιστες πρακτικές του Πανεπιστημίου της Λετονίας όσον αφορά την αντιμετώπιση κρίσεων. Επιπλέον, η συζήτηση αποσκοπούσε στην ανταλλαγή πολύτιμων ερευνητικών εμπειριών μεταξύ Ουκρανίας και Λετονίας, ώστε οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν γνώσεις και εμπειρίες σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης των στρατηγικών διαχείρισης κρίσεων στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Οι συμμετέχοντες συζήτησαν για την πανεπιστημιακή έρευνα και το αντίκτυπο του πολέμου στους Ουκρανούς που ζουν στη Λετονία. Οι φοιτητές συμμετείχαν ενεργά σε αυτή την ερευνητική πρωτοβουλία. Δεδομένων των προκλήσεων της απομόνωσης που αντιμετωπίζουν οι Ουκρανοί φοιτητές, προτάθηκε να διοργανωθούν εκδηλώσεις δικτύωσης ως μέρος της μαθησιακής διαδικασίας. Οι εκδηλώσεις αυτές θα είναι υποχρεωτικές και θα παρέχουν υποστήριξη στους Ουκρανούς φοιτητές για να αντιμετωπίσουν το αίσθημα της απομόνωσης.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στο διαδικτυακό σεμινάριο που διοργάνωσε ο εταίρος του Baltics4UA, Web2Learn (Ελλάδα). Είναι διαθέσιμο εδώ

Baltics4UA: Supporting Ukraine through citizen engagement at Baltic Universities

https://www.youtube.com/watch?v=34iC_9L8DOM Αυτή η εκδήλωση ήταν ιδιαίτερη καθώς δεν ακολούθησε τη μέθοδο του “world café”, ωστόσο συνέβαλε σημαντικά στην ανάδειξη των ΑΕΙ ως φορέων που αντιμετώπισαν αποτελεσματικά την Ουκρανική κρίση σε συνεργασία με τον επιχειρηματικό τομέα. Στο σεμινάριο μίλησαν 5 εκπρόσωποι επιχειρήσεων από τις χώρες της Βαλτικής οι οποίοι παρουσίασαν πρωτοβουλίες για Ουκρανία στις οποίες συμμετείχαν ενεργά ακαδημαϊκά ιδρύματα.

Όλες οι εκδηλώσεις τύπου “world café” που διοργανώθηκαν από τα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια, καθώς και το διαδικτυακό σεμινάριο της Web2Learn, ενθάρρυναν τους συμμετέχοντες να επανεξετάσουν το έργο και τις απόψεις τους σχετικά με τους τρόπους ενίσχυσης της ακαδημαϊκής κοινότητας ως απάντηση στην κρίση της Ουκρανίας στην περιοχή της Βαλτικής.